

Høringsnotat

om

Forslag til lov om ændring af lov om elevers og studerendes undervisningsmiljø og lov om folkeskolen (Udskydelse af solnedgangsklausul vedr. bestemmelse om antimobning)

1. Indledning

Et udkast til lovforslag har i perioden 3. december 2021 til 5. januar 2022 været sendt i høring hos 109 myndigheder og organisationer. Udkastet blev også offentliggjort på Høringsportalen.

Der er modtaget 22 høringssvar, hvoraf 14 høringssvar indeholder bemærkninger til udkastet. En oversigt med angivelse af, hvem der har afgivet høringssvar, er vedlagt.

Det er alene de væsentligste punkter fra høringssvarene, der er medtaget i notatet.

Høringssvar, der er indkommet efter udløbet af høringsfristen, indgår ikke i høringsnotatet, men oversendes også til Folketingets Børne- og Undervisningsudvalg.

2. Sammenfatning om ændringer i lovforslaget i forhold til høringsudkastet

De indkomne høringssvar giver ikke anledning til at fremsætte ændringsforslag til lovforslaget.

3. Generelle bemærkninger til udkastet til lovforslag

DCUM er positiv overfor en udskydelse af solnedgangsklausulen, idet det vil sikre sikkerhedsnettet under elevers og studerendes ret til et skoleliv uden mobning i endnu ét år.

Danske Gymnasier støtter en udskydelse af solnedgangsklausulen og bemærker, at det var foreningens anbefaling i forbindelse med den eksterne høring vedr. lovovervågning af undervisningsmiljølovens bestemmelser om antimobbe, klageinstans mv.

Danmarks Lærerforening støtter en udskydelse af solnedgangsklausulen, således at der sikres tid i regi af *Sammen om Skolen* til at drøfte reglerne om mobning, klageinstansens effekt og hvad der vil gøre skolernes indsats for øget trivsel endnu mere virkningsfuld.

BUPL oplyser, at foreningen kan acceptere, at solnedgangsklausulen forlænges til juli 2023.

KL er enige i behovet for at forlænge solnedgangsklausulen med det formål at sikre tid til grundige drøftelser af reglerne om mobning og klageinstansen med de relevante parter, inden en endelig lovændring gennemføres.

Børne – og Kulturchefforeningen finder, at god tid til drøftelse og afklaring af den fortsatte og fremadrettet indsats mod mobning er et positivt initiativ, og støtter derfor en udskydelse af solnedgangsklausulen.

Skole og Forældre oplyser, at foreningen kan bakke op om en udskydelse af solnedgangsklausulen med henblik på en proces i regi af *Sammen om skolen* med drøftelse af forslag til ændring af antimobbebestemmelserne, herunder klageinstans og rammer for klageadgang.

Danske Skoleelever oplyser, at foreningen bakker op om lovforslaget om en forlængelse af solnedgangsklausulen.

DI støtter udskydelsen af solnedgangsklausulen med ét år, så der er den tilstrækkelige tid til at inddrage de relevante parter, inden en endelig lovændring gennemføres på området. DI bemærker, at foreningen finder det helt afgørende, at elever og studerende har det bedst mulige undervisningsmiljø.

Danmarks Private Skoler – grundskoler og gymnasier anerkender formålet med at udskyde solnedgangsklausulen med ét år, nemlig at sikre tid til en drøftelse af reglerne om mobning og klageinstansen med de relevante parter.

Skolelederforeningen støtter en udskydelse af solnedgangsklausulen med ét år for at sikre tid til drøftelser i regi af *Sammen om Skolen* om antimobbestemmelserne og klageinstansen.

Red Barnet støtter en udskydelse af solnedgangsklausulen med ét år.

Frie Skolers Lærerforening oplyser, at foreningen generelt ikke kan bakke op om lovforslaget.

4. Bemærkninger til enkeltelementer i udkastet til lovforslag

4.1. Bemærkninger i forhold til klageinstansens fremtid, funktion mv.

Skole og Forældre bemærker, at klageordningen og klageinstansen efter Skole og Forældres opfattelse bør gøres permanent på linje med bestemmelserne om antimobning og tilsyn.

Danske Skoleelever finder, at det vil være uforsvarligt for elevernes retssikkerhed at afskaffe klageinstansen. I forlængelse heraf bemærker foreningen bl.a., at alt for mange elever oplever mobning, og at klageinstansen udgør et væsentligt bidrag til den samlede indsats mod mobning samt sikrer elevernes ret til at blive hørt i disse sager. Danske Skoleelever ønsker, at dialogen omkring Den Nationale Klageinstans mod Mobning foregår på en hensigtsmæssig måde, hvor alle skolens parter er inddraget i processen.

Frie Skolers Lærerforening ønsker, at DCUM skal være et rådgivningsorgan og ikke en klageinstans. Det anføres, at styrken ved et rådgivningsorgan, som kan være behjælpelig med vejledning rettet mod såvel skoler og ansatte som elever og forældre, netop ligger i, at organet ikke skal agere myndighed over for parterne. I modsætning hertil anføres det, at en national klageinstans kan have en uheldig konfliktoptrappende effekt, som ikke er befordrende for det gode skole/hjem-samarbejde. Foreningen finder derfor, at rådgivning, forebyggelse og fælles dialog omkring de aktuelle problemstillinger er vejen frem.

Skolelederforeningen bemærker, at man fortsat er stærkt kritisk overfor klageinstansens funktion, som forstærker et unødigt bureaukrati og svækker muligheden for lokal tillidsbaseret dialog og samarbejde om mulige løsninger. Foreningen ønsker at afskaffe klageinstansen og i stedet fokusere ressourcerne på understøttelse af den lokale håndtering og forebyggelse af mobning gennem fx vejledningsindsatser i overensstemmelse med et fællesskabsorienteret mobbesyn og mulighed for tidlig mediering mellem skole og hjem.

Danmarks Private Skoler – grundskoler og gymnasier problematisere den u hensigtsmæssige dobbeltrolle, som DCUM har som henholdsvis vejledende aktør og som klageinstans.

Børne – og Kulturchefforeningen bemærker, at en eventuel fortsat ekstern klageinstans på den ene side kan virke understøttende i forhold til intentionen om mobbefrie undervisningsmiljøer – og på den anden side kan have utilsigtede negative afledte effekter. Dels i forhold til en sammenhængende faglig og ledelsesmæssig forpligtigelse på tværs af forvaltning og den enkelte folkeskole. Dels i forhold til en helhedsorienteret indsats målrettet en hel klasse/årgang frem for et potentielt ensidigt individfokus. Foreningen vil gerne bidrage med erfaringer om gode lokale løsninger, samt hvordan forvaltningen kan påtage sig en aktiv rolle som lokal klageinstans ved eventuelt sammenbrudt lokalt samarbejde mellem forældre og medarbejdere/skoleledelse.

BUPL bemærker, at man tidligere sammen med Danmarks Lærerforening, KL, Børne- og Kulturchefforeningen og Skolelederforeningen har peget på, at evalueringen af antimobbebestemmelserne viste, at den klagemulighed, som er et af omdrejningspunkterne for antimobbebestemmelserne, skaber en opdeling, som er kunstig i forhold til skolernes praksis.

Børns Vilkår vurderer, at det er afgørende for børns rettigheder og for deres retsfølelse, at klageadgangen består.

Red Barnet bemærker, at man ser klageinstansen mod mobning som en afgørende sikring af børns ret til et trygt undervisningsmiljø samt beskyttelse mod vold og diskrimination.

Børne- og Undervisningsministeriets bemærkninger:

Hensigten med dette lovforslaget er alene at udskyde solnedgangsklausulen i tilknytning til undervisningsmiljølovens bestemmelser vedrørende klage over mobning og dertilhørende klageinstans med et år.

Der tages således ikke med dette lovforslag stilling til, i hvilket omfang klageinstansen skal permanentgøres i sin nuværende udformning eller eventuelt bortfalde.

Den foreslåede udskydelse af solnedgangsklausulen skal sikre en inddragende proces før en stillingtagen til en eventuel permanentgørelse af klageinstansen.

I forlængelse af fremsættelsen af dette lovforslag vil ministeriet derfor, som det også fremgår af lovforslagets bemærkninger, iværksætte en proces i regi af *Sammen om skolen* med henblik på en drøftelse af forslag til ændring af antimobbebestemmelserne, herunder klageinstans og rammer for klageadgang.

4.2. Ønske om øget interessentinddragelse

DCUM anbefaler at udvide kredsen, som er en del af *Sammen om skolen* med organisationer, der repræsenterer ungdomsuddannelserne, da de studerende er omfattet af reglerne og dermed bør inddrages i arbejdet med reglerne på lige fod med parterne i *Sammen om skolen*. Desuden anbefaler DCUM at inddrage interessenter med indgående kendskab til mobnings forebyggelse, håndtering og karakteristika bør inddrages i processen. Det kunne f.eks. være Børns Vilkår og Red Barnet.

Børns Vilkår opfordrer til, at ministeriet udvider kredsen af interessenter, udover de som indgår i *Sammen om skolen*, således at organisationer med viden om mobbesyn samt forebyggelse og håndtering af mobning - som eksempelvis Børns Vilkår og Red Barnet – inkluderes i det videre arbejde. Endvidere er det vigtigt at have viden med fra ungdomsuddannelserne, som også er dækket af loven, men som ikke er repræsenteret i kredsen *Sammen om skolen*. Foreningen understreger således, at det er helt afgørende set fra børnenes perspektiv, at der i den videre proces indgår aktører, der både har indgående kendskab til inddragelse af børn og unge, det pædagogiske grundlag for det fællesskabsorienterede mobbesyn og erfaring med, hvordan antimobbearbejdet foregår ude på skolerne.

Red Barnet bemærker, at man ser frem til at deltage i og bidrage til drøftelserne af reglerne om mobning og klageinstansen. Red Barnet henviser således til foreningens mangeårige arbejde på mobbeområdet og kan bidrage med indgående, praktisk og teoretisk viden om, hvor både børn, forældre og fagpersoner støder på udfordringer, samarbejdsvanskeligheder og -muligheder i arbejdet for børns trivsel.

Foreningen Danmarks Private Skoler – grundskoler og gymnasier bemærker, at også de frie og private skoler er underlagt undervisningsmiljøloven, og at foreningen håber at blive part i drøftelserne for bl.a. at kunne sikre de nødvendige nuancer og sammenhænge i forhold til lovgivningen på det frie skoleområde.

BUPL udtrykker forventning om, at blive inddraget i det videre arbejde, i regi af *Sammen om skolen*, med henblik på en drøftelse af forslag til ændring af antimobbebestemmelserne, herunder klageinstans og rammer for klageadgang. Foreningen forventer således at indgå i arbejdsgruppen.

Børne- og Undervisningsministeriets bemærkninger:

I forlængelse af fremsættelsen af dette lovforslag vil ministeriet iværksætte en proces i regi af *Sammen om skolen* med henblik på en drøftelse af forslag til ændring af antimobbebestemmelserne, herunder klageinstans og rammer for klageadgang.

Sammen om skolen er et forum som er etableret af børne- og undervisningsministeren i samarbejde med folkeskolens parter. Det er et nationale samtale- og udviklingsprogram etableret med ønsket om at udvikle folkeskolen i et samarbejde. Ambitionen er, at *Sammen om skolen* skal understøtte den nationale og lokale skoleudvikling i et samarbejde præget af tillid og ejerskab på alle niveauer.

Sammen om Skolen består af KL, Skolelederforeningen Danmarks Lærerforening, BUPL, Børne- og Kulturchefforeningen, Skole og Forældre, Danske Skoleelever, regeringen samt folkeskoleforligskredsen.

Hensigten med at inddrage *Sammen om skolen* i processen om udformningen af de endelige antimobbebestemmelserne, herunder klageinstans og rammer for klageadgang, er et ønske om, at sektoren bliver reelt inddraget, inden en endelig lovændring gennemføres.

I forbindelse med arbejdet i *Sammen om skolen* vil der blive inviteret til et interessentmøde, hvor også øvrige interessenter, herunder alle høringsparterne, som har afgivet bemærkninger til dette høringsnotat, inviteres til at deltage. På denne baggrund finder ministeriet, at der er taget højde for også at inddrage den viden, som disse foreninger repræsenterer, i det videre arbejde med en ændring af antimobbebestemmelserne, herunder klageinstans og rammer for klageadgang.